

HORIZONT HORY
Krajina pod Ještědem
HORIZONT DES BERGES
Landschaft unter dem Jeschken

LÁZNĚ
OBLASTNÍ GALERIE LIBEREC

2024
Vydalo © Statutární město Liberec
Text © Jana Farská, Jméno Příjmení, Jméno Příjmení, Jméno Příjmení
Jméno Příjmení, Jméno Příjmení, Jméno Příjmení, Jméno Příjmení
Forografie © Jméno Příjmení, Jméno Příjmení, Jméno Příjmení

ISBN 978-80-87707-66-1

Na Ještědu

Chceš-li Boží zázrak vzývat,
musíš z Ještědu se dívat
do daleka v Českou zem.

Když Bůh pravil kdys „Tak se staň“,
měl dvojnásobně štědrou dlaň
věnče ji krás opaskem.

IDA MAKSA-SEGALLA
(1857 Liberec – 1936 Merano), liberecká básnířka, vydáno ve sborníku Der Jeschken in Geschichte, Sang und Sage (Ještěd v historii, písních a pověstech), 1908.
(1857 Reichenberg – 1936 Merano), Dichterin, aus dem Almanach Der Jeschken in Geschichte, Sang und Sage, 1908.

Auf dem Jeschken

Willst du Gottes Wunder loben,
Halte von dem Jeschken droben
Weite Schau ins Böhmerland!

Als Er sprach dereinst sein „Werde!“
Schlang er um dies Stückchen Erde
Doppelt wohl der Schönheit Band.

Obsah / Inhalt

11 Úvodní slova / Einleitende Worte

19 Ještěd na grafických listech / Jested auf grafischen Blättern

35 Otec Ještěd na pohlednicích / Vater Ještěd auf Postkarten

43 Ještěd ze Žitavy / Jeschken aus Zittau

53 Výtvarný svět před válkou / Die Kunstwelt von Reichenberg vor dem Zweiten Weltkrieg

77 Výtvarný svět po válce / Die Kunstwelt von Reichenberg nach dem Zweiten Weltkrieg

95 Současní autoři / Aktuelle Autoren

JOSEF NASTOUPIL
Pohled k Ještědu / Blick zum Jeschken
1. polovina 20. století / erste Hälfte des 20. Jahrhunderts
lept, papír / Radierung, Papier

1

Úvodní slova

Einleitende Worte

Úvodní slovo

Filip Suchomel, Oblastní galerie Liberec

Cestrum renemporro es dit assimi, te volo mod et haribuscid ea sitatur?

Lorent lic te secto eliqui dolo te resequi to dolore des as dolorem sit a ad unt inis et quibusto essit, aut laborem rectur adicimusam conesto cum reste dolor aceria cus eum ex ex es es volore si odis ex eaquam, quis voluptas venimende exerchil iusdaes sinvendae doluptatem a suntotature reium aut de volupiento quatemo digendu ntiossi millatiaerum reriati ssunt, quunt vidus et am rem. Am dolendi tatioribust, sum solent.

Dendis que porio cus quia doluptis eum expe posam et qui repudis volum dit omnis aut magnatem reratur sum ipsam quiae. Eliat et arum, qui quo di dolupta vendige ndissin pro ius dolorro mosam fugiasi ullorro mos nam, officia spisit everum harit quia ilias est reperia ntiaeperorem id estrum nimo eumqui commolo restibus, conseque cusantus, eoste ped et alitem a nis exceped quias mi, nonseni aectio.

Esto conseque porepro rernatem vollabo. Ipsunt ut repere volende eos sedi dolecteture samenecus experum es siminis sed ea sincientibus eos etus, officit reribus essus es simagnit maionsequi volest, sus quoditi inumquatem quam volescienis esectatur, ut lanis essiminctat rem dicae nonsedit eosae cus, quisciet facepud antiberum velessin porrovid quasperum is minvel magnate pratiam, nonsenisqui non perferum, int.

Tatur repro idiatem quiantiam quo blatur sunt moluptaquam, cum essimus sequis nonseremquam apit optat rem etur rem del int.

Einleitende Worte

Filip Suchomel, Oblastní galerie Liberec

Cestrum renemporro es dit assimi, te volo mod et haribuscid ea sitatur?

Lorent lic te secto eliqui dolo te resequi to dolore des as dolorem sit a ad unt inis et quibusto essit, aut laborem rectur adicimusam conesto cum reste dolor aceria cus eum ex ex es es volore si odis ex eaquam, quis voluptas venimende exerchil iusdaes sinvendae doluptatem a suntotature reium aut de volupiento quatemo digendu ntiossi millatiaerum reriati ssunt, quunt vidus et am rem. Am dolendi tatioribust, sum solent.

Dendis que porio cus quia doluptis eum expe posam et qui repudis volum dit omnis aut magnatem reratur sum ipsam quiae. Eliat et arum, qui quo di dolupta vendige ndissin pro ius dolorro mosam fugiasi ullorro mos nam, officia spisit everum harit quia ilias est reperia ntiaeperorem id estrum nimo eumqui commolo restibus, conseque cusantus, eoste ped et alitem a nis exceped quias mi, nonseni aectio.

Esto conseque porepro rernatem vollabo. Ipsunt ut repere volende eos sedi dolecteture samenecus experum es siminis sed ea sincientibus eos etus, officit reribus essus es simagnit maionsequi volest, sus quoditi inumquatem quam volescienis esectatur, ut lanis essiminctat rem dicae nonsedit eosae cus, quisciet facepud antiberum velessin porrovid quasperum is minvel magnate pratiam, nonsenisqui non perferum, int.

Tatur repro idiatem quiantiam quo blatur sunt moluptaquam, cum essimus sequis nonseremquam apit optat rem etur rem del int.

Ullectatente quiate dolentibus expliquas quamus et ad quis sinvenimolo te lanis et eraerrum aut es que restionet latur soluptatem sed modi doluptiis si con nobisit aruptatinum quist quo ius aribeat ionseque parumquam, tem est, sumquide estium quodis plam atur?

Úvodní slovo

Jiří Křížek, MUZA

Umíte si představit, že přijíždíte do Liberce, je skoro jedno, z jaké strany, očekáváte důvěrně známou siluetu a Ještěd by TAM nebyl? Hrůza pomyslet! Zamlžených a propršených dní a nocí tu přitom nemáme málo, takže chvilková „ztráta obzoru“ se tu děje celkem často, ale jsme na ni zvyklí. U nás doma pro to máme jedno extra pozorovací, ba skoro meteorologické okno. Ranní předpověď počasí obvykle začíná některou z ustálených rodinných hlášek, třeba „Ukradli nám Ještěd“ znamená plnotučnou mlhu, „Dneska Ještěd šajnuje“ platí pro ostrou viditelnost a tak podobně. Zkrátka s Ještědem žijeme, jako by to byl člen naší rodiny. Okno s výhledem na Ještěd je vůbec komodita, kterou tu umí ohodnotit snad úplně každý, od romanticky založeného intelektuála po pragmaticky orientovaného realitního makléře, který inzeruje výhled na Ještěd i ze sklepa.

Žerty stranou - nechme se nyní v Oblastní galerii Liberec na výstavě Horizont hory oslnit, dojmout a poučit čistě výtvarným pohledem na proměny jedné hory a jednoho města v severních Čechách, které jsou spolu jednou provždy neodmyslitelně spojeny jak siamská dvojčata.

Einleitende Worte

Jiří Křížek, MUZA

Können Sie sich vorstellen, Sie kommen nach Liberec, und es spielt keine Rolle, aus welcher Richtung, Sie erwarten eine vertraute Silhouette, und der Jeschken wäre nicht dort? Furchtbare Vorstellung! Gleichzeitig gibt es hier nicht gerade wenige neblige und regnerische Tage und Nächte, so dass es oft zu einem vorübergehenden „Horizontverlust“ kommt. Daran sind wir aber gewöhnt. Bei uns zu Hause haben wir dafür ein zusätzliches, fast meteorologisches Fenster. Die morgendliche Wettervorhersage beginnt in der Regel mit einer der etablierten Familienankündigungen, z. B. "Sie haben uns den Jeschken gestohlen" bedeutet Vollnebel, "Heute glänzt der Jeschken" gilt für scharfe Sicht und so weiter. Kurz gesagt, wir leben mit dem Jeschken, als wäre er ein Mitglied unserer Familie. Ein Fenster mit einem Blick auf den Jeschken ist ein Gut, das fast jeder zu schätzen weiß, vom romantisch veranlagten Intellektuellen bis zum pragmatisch orientierten Immobilienmakler, der sogar mit einem Blick auf den Jeschken aus dem Kellerfenster wirbt.

Spaß beiseite - lassen wir uns in der Regionalgalerie in Liberec auf der Ausstellung "Horizont des Berges" verblüffen, bewegen und erziehen mit einem rein künstlerischen Blick auf die Veränderungen eines Berges und einer Stadt in Nordböhmen, die wie siamesische Zwillinge ein für alle Mal untrennbar miteinander verbunden sind.

Pohled na Jeschken z dálky

Peter Knüvener, Zittau

Jeschken s jeho nezaměnitelným tvarem nelze z mnoha míst v Žitavě přehlédnout. Horské krajině regionu dominuje jako orientační bod a koresponduje s vrcholy žitavských hor Luž a Hvozd. Jak milé, že Oblastní galerie Liberec věnuje výstavu právě této hoře! Městská muzea v Žitavě uctila horu Oybin výstavou v roce 2019 a v roce 2025 by ráda ukázala Žitavské hory v celé jejich šíři jako pokračování. Jsem rád, že náš výstavní program jde takto ruku v ruce. A velmi mě těší, že se Ještěd ukazuje také z německé perspektivy, a to díky zapůjčení děl z našich sbírek. Díla pocházejí od velmi rozdílných umělců. Jsou mezi nimi ti, kteří pracují v tradici impresionismu, i ti, kteří navazují na romantickou krajinomalbu. Jsou zde umělci jako Fritz Haselbach (1910-1943), který zemřel mladý, dnes málo známý a čekající na znovuobjevení širší veřejností, nebo umělci jako Willy Müller-Lückendorf (1905-1969), který byl jedním z nejpopulárnějších umělců v regionu. Zejména posledně jmenovaný namaloval mnoho svých nádherných obrazů s pohledem do Čech po roce 1945 - tedy v době, kdy cestování do sousední země nebylo možné a pak už jen s obtížemi. Viděno v tomto světle jsou tyto obrazy také tesknými pohledy, jistě spojenými i s bolestí nad smutnou historií války, útěku a vyhnání. O to lépe, že nyní opět táhneme za jeden provaz jako sousedé ve sjednocené Evropě a naplňujeme své okolí životem prostřednictvím takovýchto výměn!

Blick aus der Ferne zum Jeschken

Peter Knüvener, Zittau

Der Jeschken mit seiner unverwechselbaren Form ist von Zittau aus von vielen Orten unübersehbar. Er dominiert die Berglandschaft der Region wie ein Wahrzeichen und korrespondiert mit den Gipfeln des Zittauer Gebirges Lausche und Hochwald. Wie schön, dass die Regionalgalerie Liberec diesem Berg eine Ausstellung widmet! Die Städtischen Museen Zittau hatten 2019 den Berg Oybin in einer Ausstellung gewürdigt und möchten 2025 als Weiterführung das Zittauer Gebirge in seiner Gesamtheit zeigen. Ich freue mich, dass unser Ausstellungsprogramm in dieser Weise Hand in Hand geht. Und ich freue mich sehr, dass der Jeschken auch aus der deutschen Perspektive gezeigt wird, in Leihgaben aus unserer Sammlung. Die Werke stammen von sehr unterschiedlichen Künstlern. Da sind solche, die in der impressionistischen Tradition arbeiten und solche, die die romantische Landschaftsmalerei weiterführen. Es sind Künstler wie der jung verstorbene Fritz Haselbach (1910-1943) dabei, die heute nur noch wenig bekannt sind und der Wiederentdeckung durch ein größeres Publikum harren oder solche wie Willy Müller-Lückendorf (1905-1969), der zu den beliebtesten Künstlern der Region zählt. Gerade Letztgenannter malte vieler seiner wunderbaren Bilder mit Blick nach Böhmen nach 1945 – also mithin in einer Zeit, in der eine Reise in das Nachbarland nicht und dann nur beschwerlich möglich war. So gesehen sind diese Bilder auch sehnsüchtige Blicke, verbunden sicher auch mit Schmerz über die traurige Geschichte von Krieg, Flucht und Vertreibung. Umso schöner, dass wir nun als Nachbarn in einem vereinigten Europa wieder an einem Strang ziehen und durch solchen Austausch die Nachbarschaft mit Leben erfüllen!

JOSEF NASTOUPIL
Pohled k Ještědu / Blick zum Jeschken
1. polovina 20. století / erste Hälfte des 20. Jahrhunderts
lept, papír / Radierung, Papier

2

Ještěd
na grafických listech

Jested
auf grafischen Blättern